

BETÆNKNING**Afgivet af Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Udvalg****vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tiltræder kongelig anordning om ikrafttræden for Grønland af visse love om ændring af værnepligtsloven.***Fremsat af Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energiområdet***Afgivet til forslagets 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen [senest] bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai, formand
Medlem af Inatsisartut Múte B. Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Erik Jensen, Siumut (suppleant)
Medlem af Inatsisartut Hermann Berthelsen, Siumut (suppleant)
Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit (suppleant)
Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Parti Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen den 8. oktober under EM2020 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslagets overordnede formål er at sikre ensartede vilkår for alle værnepligtige i Forsvaret. Konkret består forslaget af to ændringer til værnepligtsloven, der forslås sat i kraft for Grønland i én samlet anordning.

Den ene ændring samler konsekvensretninger i beredskabsloven, lov nr. 1054 af 23. december 1992. Disse vedrører alene en ændring af betegnelser fra brug af 'civilforsvar' til brug af 'redningsberedskab'. Den anden ændring hidrører muligheden for fritagelse fra værnepligt. Denne mulighed udvidedes således, at værnepligtige, der er udskrevet til værnepligt før den 1. januar 2010 og siden givet udsættelse på baggrund af værnepligtslovens §§ 27 og 28, nu helt fritages for værnepligtstjeneste.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved førstebehandlingen blev der udtrykt en bred opbakning til forslaget's målsætning og formål. Konsekvensændringerne i beredskabsloven var der ingen indvendinger imod. Under førstebehandlingen opstod dog en mindre tvivl om hvorvidt man med forslaget indførte værnepligt i Grønland, gældende på lige fod med værnepligten i Danmark. Der blev også udtrykt bekymring for hvorvidt grønlandske studerende, der under uddannelse i Danmark, ufrivilligt kan få afbrudt deres uddannelse, på baggrund af indkaldelse til værnepligt.

Den generelle tilslutning til forslaget medvirkede til, at førstebehandlingen kom til at bære præg af en mangefacetteret debat, hvor emner omkring en fremtidig forsvarspolitik og øvrige geopolitiske forhold blev drøftet. Her herskede dog en konsensus på tværs af partierne om, at man ønsker at bevare Arktis, som et konfliktfrit område.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget har noteret sig, at der under forslaget's engagerede førstebehandling blev spurgt ind til en række forhold, som delvist blev adresseret af Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energiområdet. Disse hidrørte indførelse af værnepligt i Grønland og hvorvidt værnepligten påvirker grønlandske studerendes uddannelsesmuligheder i Danmark.

3.1. Værnepligt i Grønland

På baggrund af forslaget's førstebehandling har udvalget fundet det relevant, at forholde sig til lovens indvirkning på værnepligt i Grønland. Det skal understreges, at tiltrædelsen af den kongelige anordning ikke vil indføre værnepligt i Grønland. I værnepligtsloven gælder til stadighed §5:

”Ved udtrykket »landet« forstås i denne lov Kongeriget Danmark med undtagelse af Færøerne og Grønland.”

Som følge af Forsvarsforliget 2018-2023 er det blevet muligt at afvikle værnepligtsafprøvning for frivillige i Grønland.¹ Af denne grund vil det ikke være nødvendigt at rejse til Danmark, såfremt man som besiddende i Grønland ønsker at aftjene værnepligt.

3.2. Værnepligtslovens påvirkning på grønlandske studerendes uddannelsesmuligheder i Grønland

Under debatten blev der sat spørgsmålstejn ved hvilken position grønlandske studerende indtager i forhold til værnepligtstjeneste under deres uddannelse i Danmark. I relation til dette vil udvalget gerne gøre opmærksom på to forhold. Det første er værnepligtslovens §1, stk. 3, hvori det fremgår, at:

”Den, der er tilflyttet fra Færøerne eller Grønland efter at have haft ophold der i mindst 10 år, kan af forsvarsministeren eller den myndighed, forsvarsministeren bemyndiger til det, fritages for værnepligt. Ansøgning om fritagelse skal afgives senest 4 uger efter,

¹ Aftale på forsvarsområdet 2018-2023, s. 11

at den værnepligtige har modtaget pålæg om at møde til Forsvarets Dag, jf. § 13, stk. 2.”

Grønlandske studerende har derved mulighed for at søge om fritagelse for værnepligt, såfremt de har haft ophold i Grønland på mindst 10 år.

Herudover fremgår det af Forsvarsforliget 2018-2023, at omkring 98 % af de værnepligtige melder sig frivilligt.² Andelen af værnepligtige, som i øjeblikket indskrives til værnepligtstjeneste, kan med rette karakteriseres som værende begrænset.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering er beskrevet under forslagens almindelige bemærkninger. Det er her anført, at der ingen konsekvenser vil være, da en kongelig anordning vedrører lovgivning og udmøntning, som varetages i Danmark.

5. Udvalgets indstillinger

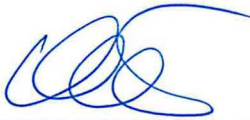
Et enigt udvalg indstiller forslaget til vedtagelse.

² Aftale på forsvarsområdet 2018-2023, s. 7

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

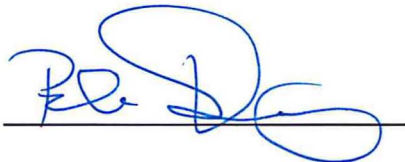
Aleqa Hammond
Formand

Múte B. Egede
Næstformand

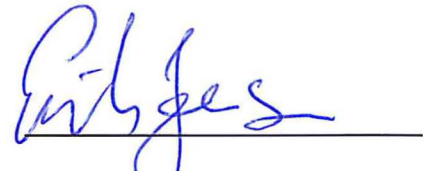
Justus Hansen

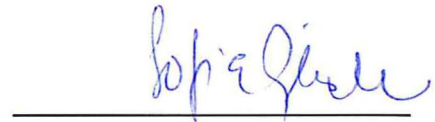
Pele Broberg

Hermann Berthelsen

Erik Jensen

Sofia Geisler